

Kulturdepartementet

Myndigheten för radio och tv  
Box 33  
121 25 Stockholm-Globen

### Uppdrag till Myndigheten för radio och tv om närradio

#### **Regeringens beslut**

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för radio och tv att kartlägga om och i så fall i vilken utsträckning tillstånd att sända närradio används i vinstsyfte, bl.a. genom kringgående av de villkor som är förbundna med tillstånd att sända kommersiell radio. Myndigheten ska överväga och, om det bedöms motiverat, föreslå regeländringar eller andra åtgärder i syfte att motverka sådan användning. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 15 oktober 2012.

#### **Bakgrund**

Närradion ska vara det lokala föreningslivets radio. Vid utgången av 2010 fanns det 874 föreningar som hade sändningstillstånd. Dessa fördelades på 146 sändningsområden som i de flesta fall omfattar en kommun.

Bestämmelser för tillstånd att sända närradio finns i 12 kap. 1–9 §§ radio- och tv-lagen (2010:696). Enligt 12 kap. 4 § radio- och tv-lagen kan ett tillstånd att sända närradio bara ges till ideella föreningar som har anknytning till sändningsområdet, registrerade trossamfund och registrerade organisatoriska delar av registrerade trossamfund som har anknytning till sändningsområdet, eller närradioföreningar. Vid bedömningen av om en ideell förening har anknytning till sändningsområdet ska det särskilt beaktas var föreningens studio och övriga lokaler är belägna, var ansvarig utgivare och föreningens styrelsemedlemmar är bosatta och var föreningsstämma och styrelsemöten hålls.

Ett tillstånd att sända närradio får, enligt 12 kap. 6 § radio- och tv-lagen, inte ges till någon som har tillstånd att sända kommersiell radio. Radio- och tv-lagen tillåter dock reklam, andra annonser och sponsring i närradion. Rätten att sända reklam m.m. syftar till att möjliggöra finansiering och därigenom förbättra föreningarnas möjligheter att föra

ut sin information. I övrigt skiljer sig villkoren åt mellan kommersiell radio och närradio på flera sätt, bl.a. genom att tillstånd att sända närradio inte medför någon avgift, medan det är förknippat med en sändningsavgift att sända kommersiell radio.

### Skälen för regeringens beslut

Kommersialisering av närradion har uppmärksamats och granskats tidigare. Senast skedde det i Radio- och TV-verkets rapport Närradio i förändring från 2003 (dnr Ku2003/1042/Me). I rapporten redovisas bl.a. att kommersiella lokalradioaktörer hade etablerat intressen i närradion på vissa orter. I syfte att minska möjligheterna för sådana kommersiella aktörer att använda sig av närradiotillstånd genom bulvaner och för att förstärka det ursprungliga syftet med närradion som en lokal föreningsradio infördes den 1 januari 2005 i den tidigare radio- och TV-lagen (1996:844) de bestämmelser om krav på föreningars anknytning till sändningsområdet som numera gäller.

När den nuvarande radio- och tv-lagen trädde i kraft den 1 augusti 2010 innebar det förändringar av villkoren för närradion i vissa avseenden. Bland annat avskaffades det tidigare så kallade riksförbudet, som innebar att det fanns en begränsning för sändningar av program som inte producerats för den egna verksamheten. Som skäl för ändringen angav regeringen i propositionen En ny radio- och tv-lag (prop. 2009/10:115, s. 243) att möjligheten att sända både egen- och centralproducerade program borde kunna öka föreningslivets intresse och engagemang för närradion.

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utg.omr. 17) påtalade regeringen att det har uppstått en debatt med uppgifter om att närradiotillstånd utnyttjas för rent kommersiella ändamål. I propositionen redovisades att regeringen följer utvecklingen och avser att vid behov återkomma i frågan. I debatten har bl.a. uppgetts att kommersiella radionätverk använder närradiofrekvenser genom bulvaner för att sända samma innehåll som tillhandahålls på frekvenser avsedda för kommersiell radio. Det skulle riskera dels att tränga ut föreningslivet från närradion, dels att snedvrider konkurrensen på den kommersiella radiomarknaden. Det finns därför skäl att göra en översyn på området.

På regeringens vägnar

Lena Adelsohn Liljeroth

Jon Dunås